

Sygn. akt II CSK 106/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa J. B.

przeciwko C. Ś., E. K. L. i A. M. N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 czerwca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej E. L.

oraz skargi kasacyjnej pozwanego A. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt XIII Ga [...],

**odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania
i przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Ł. radcy
prawnemu G. J. oraz adwokatowi R. P. kwoty po 1800,00 (tysiąc
osiemset) zł, powiększone o należny podatek od towarów i usług,
tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z
urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparli swoje wnioski o przyjęcie skarg do rozpoznania na pierwszej, drugiej i czwartej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga

wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżący A. N. przedstawił problematykę dotyczącą możliwości dopuszczenia przez sąd dowodu z wydruków komputerowych obejmujących informacje z systemów informatycznych oraz elektronicznych baz danych. Potrzebę wykładni przepisów odniósł do pojęć „niewypłacalności dłużnika” w rozumieniu art. 5 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 r. i zawartego tam pojęcia „zaprzestania płacenia długów” oraz art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze w wersji obowiązującej od dnia 9 kwietnia 2003 r. do dnia 1 maja 2009 r. oraz od dnia 2 maja 2009 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i zawartego tam pojęcia „niewykonywania wymagalnych zobowiązań (pieniężnych)”.

Natomiast skarżąca E. L. przedstawiony problem ujęła w pytaniu: czy możliwe jest wypełnienie przesłanki istnienia zobowiązania pieniężnego w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h. w sytuacji, kiedy nie jest znana jego wysokość i dla przyjęcia odpowiedzialności członków zarządu wystarczające jest samo istnienie „podstawy zobowiązania” rozumianej jako skutecznie zawarta umowa, która w przyszłości prawdopodobnie doprowadzi do powstania zobowiązania pieniężnego”. Skarżąca E. L. podobnie jak skarżący A. N. wskazała na problematykę dotyczącą dopuszczalności przeprowadzenia dowodu z wydruku danych z systemu informatycznego. Ponadto wskazała na potrzebę wykładni art. 299 § 1 k.s.h. oraz art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo upadłościowe oraz art. 5 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe.

Treść uzasadnień obu wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen prezentowanych problemów oraz na to, że przepisy dotyczące

tej problematyki nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

Niezależnie od powyższego wypada zauważyć, że Sąd Najwyższy, odnosząc się do pojęcia zaprzestania płacenia długów wskazywał, że trwałe zaprzestanie płacenia długów (art. 1 § 1 i art. 2 Prawa upadłościowego) oznacza, że dłużnik nie tylko obecnie nie płaci długów, ale także nie będzie tego czynił w przyszłości z powodu braku niezbędnych środków. Zaprzestanie płacenia długów zachodzi wtedy, gdy dłużnik z braku środków płatniczych nie płaci przeważającej części swoich wymagalnych długów. Sytuacja taka będzie mieć miejsce także wówczas, gdy dłużnik nie zaspokaja jednego tylko wierzyciela posiadającego znaczną wierzytelność (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 marca 2010 r., II UK 258/09, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 239; z dnia 22 czerwca 2006 r., I UK 369/05, nie publ.; z dnia 23 czerwca 2004 r., V CK 533/03, nie publ.).

Sąd Najwyższy również zajmował stanowisko odnośnie do problematyki dopuszczalności wydruków komputerowych jako dowodów (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 listopada 2008 r., I CSK 138/08, nie publ.; z dnia 9 września 2016 r., V CSK 13/16, nie publ.).

Nawiązując do problemu przedstawionego w skardze pozwanej E. L., należy zauważyć, że Sąd Najwyższy wskazał, że objęcie odpowiedzialnością członków zarządu wszystkich zobowiązań spółki, których podstawa istnieje w czasie, gdy sprawują oni funkcję członka zarządu, a więc także zobowiązań jeszcze wtedy niewymagalnych, jest - co do zasady - uzasadnione tym, że ogłoszenie upadłości, o które członek zarządu powinien wystąpić aby zapobiec bezskuteczności egzekucji, spowodowałoby wymagalność także zobowiązań niemających dotychczas tej cechy (art. 91 p.u.n.; zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 lutego 2010 r., I CSK 269/09, nie publ.; z dnia 6 grudnia 2013 r., I CSK 114/13, nie publ.; z dnia 17 czerwca 2011 r., II CSK 571/10, nie publ.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej na to, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Treść uzasadnień obu wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania nie przekonuje o ich oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez obu skarżących nie usprawiedliwiają takich ocen zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrył się rażącego naruszenia powołanych przez nich przepisów, widocznego *prima facie*. Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanki przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).